

Burgemeester Melissant is ook verpleegkundige

‘In de zorg sta ik met mijn voeten in de klei’

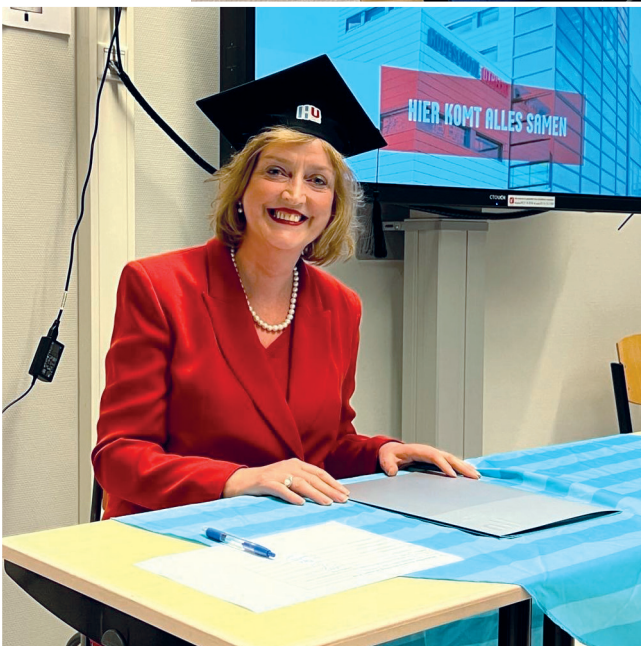
Ooit weleens een burgemeester als verpleegkundige aan je bed gehad? In Gorinchem zou het zomaar kunnen gebeuren. Om beter voor ‘haar’ burgers te kunnen zorgen, haalde Reinie Melissant dit voorjaar cum laude het hbo-v diploma. Naast haar drukke bestuurlijke taken, draait ze af en toe ook een dienst in de ouderenzorg. Melissant: “Het werken in de zorg geeft mij veel inzichten. Ik ben ervan overtuigd dat ik hierdoor een betere burgemeester ben.”

tekst Jelly Tjeerdsma | foto's privécollectie Reinie Melissant

Het was misschien wel een van de meest bijzondere zorg-gerelateerde nieuwsfeiten van het afgelopen jaar: een burgemeester die haar zorgdiploma haalt. Zelf had Reinie Melissant, die sinds 2017 burgemeester van Gorinchem is, pakweg vijf jaar geleden ook niet kunnen bedenken dat ze ooit als verpleegkundige aan het bed zou staan. Melissant: “Tijdens de jaarwisseling van 2019-2020 was ik met de politie op pad. Er kwam een melding binnen over een verwarde vrouw die op blote voeten en in een pyjama over straat liep. Op een bepaald moment zitten we met haar op de achterbank van het politiebuisje en kijkt ze mij aan. Ze vroeg: ‘Wie bent u eigenlijk?’ De burgemeester van Gorinchem, antwoordde ik. En toen kwam er een vraag die voor mij zo leidend is geweest: ‘weet u wel wat u mij aandoet als u een crisismaatregel neemt?’”

MOREEL VRAAGSTUK

Deze ogenschijnlijke simpele zin houdt Melissant vervolgens maandenlang bezig. “Het bleef maar rondmalen, want ik realiseerde mij dat ik me er eigenlijk nooit in had verdiept. Het werd een moreel vraagstuk. Als burgemeester ontneem ik mensen een aantal dagen hun vrijheid. Is dat wel terecht? Hoe werkt zo’n maatregel in de praktijk eigenlijk? Daar moest ik iets mee.” Om zich beter in het vraagstuk te verdiepen, wil ze het liefst een paar dagen meelopen op een acute gesloten afdeling van een psychiatrische instelling. Dat blijkt echter een onmogelijke opgave. “Ik zocht contact met een instelling in de regio, maar daar werden alleen vaste personeelsleden of stagiaires van de verpleegkunde-opleidingen toegelaten. Toen heb ik het idee een tijdje geparkeerd. Vervolgens kwam



Reinie Melissant aan het werk tijdens de stage van haar hbo-v opleiding en bij de diploma uitreiking.

de pandemie en vielen veel bestuurlijke taken, zoals festiviteiten en openingen, weg. Toen besloot ik andere mogelijkheden te onderzoeken. Mijn oog viel op de versnelde hbo-v deeltijdopleiding van de Hogeschool Utrecht. Ik dacht: ik doe de lessen van het eerste jaar, loop stage in de psychiatrie en vervolgens stop ik met de opleiding." Lachend: "Dat werd uiteindelijk ietsje langer. Mijn studiegenoten waren allemaal gedreven zij-instromers, variërend van jurist tot stewardess. Ik was eigenlijk de enige die géén verpleegkundige wilde worden, maar ik wilde wel antwoord op mijn vraag."

BETERE BESTUURDER

Hoewel het soms even zoeken is om, naast al haar taken als burgemeester en drukke privéleven, tijd te vinden voor haar studie, blijkt het Melissant verrassend makkelijk af te gaan. "Ik haalde alle toetsen van het propedeusejaar binnen zes maanden. Toen ik echter stage wilde lopen, bleek opeens dat dit niet zomaar mogelijk was in de acute psychiatrie. Dat was wel een teleurstelling. Dan maak ik het ook maar helemaal af, dacht ik." Na stageperiodes in onder meer de vvt, mag ze dan eindelijk naar een high intensive care binnen de ggz. Melissant: "Die stage heeft mij zóveel inzichten gegeven. Uiteraard sta ik niet in de schoenen van de patiënt, maar ik weet nu wel hoe het eraan toe gaat tijdens gedwongen opnames. En waarom die soms nodig zijn. Voordat een burgemeester wordt gebeld voor een crisismaatregel, is alles geprobeerd. Dat weet ik nu. Als ik een verzoek tot een crisismaatregel op mijn bureau krijg, stel ik andere vragen aan de psychiater dan voorheen. →

‘De zorg heeft van mij een betere bestuurder gemaakt’

Ik neem meer de context mee en realiseer mij wat de consequenties zijn. Ergens in mijn stad is een kwetsbaar mens, die uit balans is en waar ik als bestuurder verantwoordelijkheid voor draag. Als ik een vinkje zet, dan wordt die persoon opgenomen en anders niet. In essentie gaat het erom dat je je bewust bent van je positie: hoe hoger je zit, hoe meer impact je beslissingen hebben op dit soort morele vraagstukken. De zorg heeft van mij een betere bestuurder gemaakt.”

SMELTEN

Als haar werkschema het toelaat, draait ze als inmiddels gediplomeerd verpleegkundige af en toe een omloopdienst in een verpleeghuis. Dat voelt heel natuurlijk. “Ik ben als burgemeester al voortdurend aan het zorgen; zodat het op allerlei gebieden goed gaat met de stad en de inwoners. En tegelijkertijd zijn heel veel dingen abstract. Als ik dan zo’n omloopdienst in het verpleeghuis doe, dan wordt het heel concreet omdat je op zo’n moment voor iemand kan zorgen. Dat vind ik dan heerlijk om te doen. Zo hadden we laatst bijvoorbeeld een cliënt met veel pijn. Dan weet je er toch wat van te maken door haar af te leiden, zoals een leuk gesprek voeren, waardoor ze haar pijn even vergeet. Toen zei ze: ‘Ik vind u zo’n lieve zuster.’ Dan smelt ik echt.”

MET DE VOETEN IN DE KLEI

Heel af en toe wordt er weleens verbaasd opgekeken door cliënten als ‘hun’ burgemeester opeens in een verpleegkundig uniform aan bed staat, maar de meesten wennen er snel aan. En soms is het juist waardevol dat Melissant wordt herkend. “Ik hoor en ik zie ongelooflijk veel door er gewoon te zijn. Soms ben ik een kopje thee aan het drinken en dan vraagt een cliënt: ‘Burgemeester, ik wil je eigenlijk nog even spreken over iets, kan dat?’ Daar maak ik dan natuurlijk tijd voor. Ik sta daar überhaupt met de voeten in de klei, want zestig procent van de



gemeentelijke begroting gaat naar het sociale domein. Als ik dus rondloop in de ouderenzorg, dan zie ik ook heel veel mogelijkheden. Soms denk ik: wacht eens even, hoe kan het dat hier een probleem is? Dat hebben we al lang opgelost, want er is een voorziening gecreëerd in onze gemeente. Maar vraag en aanbod komen niet altijd bij elkaar. Dan kan ik dit vervolgens bij de betreffende wethouder aankaarten. Zo snijdt het mes aan twee kanten.”

Hoewel de zorg duidelijk in haar hart zit, is het volgens Reinie Melissant niet heel aannemelijk dat we haar ooit fulltime aan het bed zullen zien. “Waarschijnlijk zal het, ook in de toekomst, een mix van beide blijven. Ik ben namelijk enorm verknocht aan het openbaar bestuur, daar liggen mijn kwaliteiten. Maar in vakanties en in weekenden zal ik zeker af en toe diensten in de zorg blijven draaien. Ook daar geniet ik van.”